

Severek Arapça Öğrenelim: “Güle Oynaya Arapça” Oyun ve Drama Sınıfı Projesi Örneği

Let’s Learn Arabic Through Love: “Learning Arabic by Laughing and Playing” Game and Drama Class Project Example

Yüksek Lisans: Göze YILMAZ

İMKB Alpaslan İmam Hatip Ortaokulu
IMKB Alpaslan İmam Hatip Secondary School
gozeyilmaz@gmail.com
ORCID: 0000-0002-5162-1769

Doç. Dr. İbrahim ÖZAY

Gazi Üniversitesi
Gazi University
ozay@gazi.edu.tr
ORCID: 0000-0002-3276-1918

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types : Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received : 15.05.2023

Kabul Tarihi / Accepted : 30.05.2023

Yayın Tarihi / Published : 26.06.2023

Yayın Sezonu / Pub Date Season : Haziran / June

Cilt / Volume: 1 • Sayı / Issue: 1 • Sayfa / Pages: 71-94

Atıf / Cite as

YILMAZ, G & ÖZAY, İ. (2023). Severek Arapça Öğrenelim: “Güle Oynaya Arapça” Oyun ve Drama Sınıfı Projesi
Lisani İlimler Dergisi (LİDER) 1(1), 71-94.

İntihal / Plagiarism

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.
This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Yayın Hakkı / Copyright®

LİDER, Lisani İlimler Dergisi, uluslararası, bilimsel ve hakemli bir dergidir. Tüm hakları saklıdır.
Journal of Linguistic Studies is an international, scientific and peer-reviewed journal.
All rights reserved.

Öz: Bu çalışmada, İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin Arapça dersine karşı olumlu tutum geliştirmesi amacıyla oluşturulan “Güle Oynaya Arapça” Oyun ve Drama Sınıfı Projesi’nin tanıtımı yapılmıştır. Bu projenin amacı; Arapça dersini öğrencilere sevdirmek, öğrencilerin derse karşı olan ön yargılarını yıkmak, öğrencilerin derse karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamak, dersi öğrenci merkezli işlemek, sınıf ortamını öğrencilerin rahat hissedebileceği ve derse motive olabileceği bir şekilde düzenlemek, öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirme amaçlı etkinlikler meydana getirmektir. Öğrencinin gelişimi için veli iş birliğinden de faydalanılmıştır. Proje 2022 Ağustos ayında başlayıp, 2023 Haziran ayına kadar devam edecek şekilde planlanmıştır. Öncelikle projede çalışması uygun görülen branşlara göre bir proje ekibi oluşturulmuştur. Proje ekibini geliştirici olarak Arapçanın oyun ve drama ile öğretimi alanında uzman

iki akademisyenden de hem online hem de canlı seminer ve görüşmelerle destek alınmıştır. Proje çalışmaları sonucunda; öğrencilerin Arapça dersine karşı olumlu tutum geliştirdikleri, oyun ile öğrendikleri bilgilerin daha kalıcı olduğu gözlenmiştir. Derse ait materyaller ile dizayn edilen Arapça Oyun ve Drama Sınıfında yapılan etkinliklerin ve oyunların öğrencinin kendisini derste daha rahat hissetmesine ve motivasyonunun artmasını sağlamıştır. Her ne kadar proje tamamlansa da sınıf içi aktivite ve oyunların öğrenci ihtiyaçlarına ve yenilenen dünyaya göre geliştirilerek devam etmesi eğitim sistemi için önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Arapça Öğretimi, Oyun, Drama

Abstract: In this study, "Learning Arabic by Laughing and Playing" The Arabic Game and Drama Class Project, which was created to help Imam Hatip Secondary School students develop a positive attitude towards the Arabic lesson, was introduced. The aim of this Project; making students love the Arabic lesson, demolishing students' prejudices against the lesson, to enable students to develop positive attitudes towards the lesson, to make the lesson student-centered, organizing the classroom environment in a way that students can feel comfortable and motivated for the lesson, to create activities aimed at improving students' speaking skills. Parent cooperation was also benefited for the development of the student. The project is planned to start in 2022 August and continue until 2023 June. As the developer of the project team, support was received from both online and live seminars and interviews from two academicians who are experts in the field of teaching Arabic with games and drama. As a result of the project studies; It was observed that the students developed a positive attitude towards the Arabic lesson and the information they learned through the game was more permanent. The activities and games in the Arabic Game and Drama Class, which were designed with the materials of the lesson, made the students feel more comfortable in the lesson and increased their motivation. Although the project is completed, it is important for the education system that in-class activities and games are developed according to student needs and the renewed world.

Keywords: Arabic Teaching, Games, Drama.

Giriş

/Yabancı dil öğretiminde dilin işlevsel olarak kullanılabilmesi hedeflenmektedir. Ancak öğrencilerin günlük hayatta kendilerini ifade edebilecek bir düzeyde bile Arapçayı kullanamıyor olması ülkemizde Arapça öğretimindeki sorunu ortaya koymaktadır. Son yıllarda yapılan araştırmalar, dil öğretiminde gramer, çeviri ve ezber metotları ile öğrencilerin dili işlevsel olarak öğrenmelerinde ve kullanmalarında olumlu sonuç alınmadığı, yabancı dili konuşma becerisini edinemeyen kişilerin de bir süre sonra motivasyonlarının düştüğü ve dil öğrenmekten vazgeçtiklerini göstermektedir.

Arap dili, başta Müslümanların kutsal kitabı Kur'an-ı Kerim'in dili olması nedeniyle Müslümanlar için büyük öneme sahiptir. Ayrıca Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (S.A.V)'in hadis-i şerifleri de Arap dilinde yazılmıştır. Bu alanda çalışan araştırmacılar için Arap dilinin önemi yadsınamaz. Aynı zamanda ilmi alanda

çocuklarının gelişimini isteyen ve destekleyen veliler de İmam Hatip okullarını tercih etmektedirler. Dini ilimlerin anahtarı konumunda olan Arapça bu nedenle İmam Hatip okullarında da meslek dersi olarak okutulmaktadır.

İmam Hatip Liselerinde yapılan bir araştırma sonucunda (Yılmaz 2023), burada öğrenim gören öğrencilerin Arapça dersine karşı tutumları bazı değişkenlere göre ölçülmüş ve öğrencilerin Arapça dersine karşı olumsuz tutum geliştirdikleri sonucuna varılmıştır. Kız öğrencilerin erkeklere göre daha olumlu tutum sergiledikleri gözlenmiştir. Bu durumun, kız öğrencilerin daha düzenli ve disiplinli çalışmaya yatkın olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu da dil öğreniminde az da olsa devamlı çalışma ve tekrar yapmanın önemini göstermektedir. Ayrıca kız öğrencilerin yabancı dil öğreniminde motivasyonlarının daha fazla olduğu gözlenmiştir.

Okulların bulunduğu kültürel ve sosyal çevreye bakıldığında tutum oranlarında büyük bir değişiklik gözlenmemiştir.

İmam Hatip Ortaokulu ve Liselerinde okuyan öğrencilerin Arapça dersine karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamak, Arapça dersinin zor olduğu ve öğrenmenin gereksiz olduğu ile ilgili ön yargılardan öğrencileri kurtarmak, Arapça dersine karşı sevgi ve motivasyonun artmasını desteklemek için İMKB Alpaslan İmam Hatip Ortaokulu’ndaki öğrenciler için örnek bir proje uygulaması yapılmıştır.

Sınıf Ortamı:

Çocukların zamanının çoğu sınıf ortamında geçer. Çeşitli becerileri ve toplum hayatında uygulamaları gereken bazı davranışları da sınıf ortamında öğrenirler. Sınıf, öğrencinin geleceğinin nasıl olmasını istediği ve bu amaca ulaşmak için gereken becerilerin bilgisini geliştirdiği yerdir. Sınıfın bir çocuğun büyümesinde bu kadar önemli bir yeri olması nedeniyle, öğretimde maksimum etkiyi elde etmek için bu ortamı nasıl etkileyeceğini anlamak önemlidir. Bu nedenle öğrenme ortamının öğrencilerin gelişmesine yardımcı olabilmesi için her türlü düzenleme buna göre yapılmalıdır. Olumlu bir öğrenme ortamını teşvik eden bir sınıf ortamında; duvarlarda ders ile ilgili materyaller, sıra ve masaların düzenlenmesi, okuma köşesi, renklerin seçimi, sınıf süslemeleri vb. öğrencilerin kendilerini rahat hissedebileceği bir dizayn olmalıdır. (Hannah, 2013, sy.20) Bunların her biri öğrencinin yeteneklerini ve bakış açısını geliştirmesi bakımından ayrı öneme sahiptir. Öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenebileceği materyaller hem öğrencinin derse ilgisini çekmekte hem de dersi kalıcı öğrenmesini sağlamaktadır. Çünkü öğrenci sınıf ortamına ilk adımını attığında, onda merak uyandıracak aktiviteler ve sınıf dizaynı ile karşılaşacaktır.

Sınıf ortamlarının, öğrenmeye ve motivasyonu arttırmaya etkisi son derece önemlidir. Her bireyin de farklı olduğu ve farklı yöntemlerle öğrenebildiği göz önüne alınırsa, sınıf ortamlarının bu şekilde oluşturulması önemli bir durumdur.

Çoğu insan için bir yabancı dili toplum içinde konuşmak strese sebep olabilmektedir. Stres de kişiyi dili konuşmasında ve öğrenmesinde bir engel olarak çoğu zaman karşısına çıkmaktadır. Bu nedenle yabancı dil öğreniminde öğrencinin kendisini rahat hissedeceği, stresini aza indirecek ve dil öğrenimini destekleyen materyallerden oluşan bir sınıf ortamının oluşturulması hem öğrenci başarısını arttıracak hem de öğrenci için farklı seçenekler sunacaktır.

Proje planı çerçevesinde; sınıf ortamı öğrencilerin kendilerini rahat hissedeceği tarzda dizayn edilmiştir. Sınıfın bir bölümü, yuvarlak ve renkli masalardan oluşmaktadır. Bu masalar öğrencilerin gruplar halinde etkinlik ve beceri çalışmalarını yapabilecekleri şekilde düzenlenmiştir. Sınıfın diğer bölümü de drama, rol yapma ve canlandırma, tiyatro faaliyetlerinin yapıldığı renkli minderlerden oluşmaktadır ve zemini halı ile kaplanmıştır. Bu bölümdeki köşe alan, okuma ağacı ile süslenmiş ve öğrencilere bir okuma köşesi oluşturulmuştur. Öğrenciler okuma köşesi bölümünde arkadaşlarına okudukları kısa hikayelerin paylaşımını hedef dilde yapmaktadırlar. Ayrıca sınıf duvarları, Arapça ortaokul ders müfredatına göre her konuya ait görsel ders materyalleri ile de süslenmiştir.

Güle Oynaya Arapça Oyun ve Drama Sınıfı

Arapça Oyun ve Drama Sınıfı

Yuvarlak Masa, Materyal Dolapları ve Kitaplık

Arapça Oyun ve Drama Sınıf Kapımız

Oyun ve Drama Sınıfı Minderli Drama Alanı
ve Kitap Okuma Köşesi

Oyun

Özcan&Dağbaşı 2015’e göre oyun, doğumla başlayıp ölüme kadar giden süreç içerisinde devam eden önemli bir olaydır. Çocuklar bulundukları yaş seviyesine göre farklı oyunlar oynarlar. Oyun her çocuk için bir ihtiyaç ve mutluluk verici bir araçtır. Çocuğun duygusal ve ruhsal durumu oyun esnasındaki davranışlarından anlaşılabilir.

Oyun, çocuğun sosyal, zihinsel ve kişilik gelişimini etkilemektedir. Çocuğun çevresini keşfetmesini, merak duygusunu tatmin etmesini, mantık yürütmesini, dikkatini toplamasını sağlar. Bellekte tutma, hatırlama, isimlendirme, eşleştirme, sınıflandırma gibi zihinsel yeteneklerini de geliştirir. (Özcan&Dağbaşı, 2015, sy.14)

Oyunun ruh sağlığı ve duygusal gelişim üzerinde de önemli bir etkisi vardır. Çocuk oyun yoluyla duygularını ifade eder, farklı rollere girerek sorunlarından uzaklaşır, grup halinde oynayarak yalnızlıktan kurtulur.

Oyun bilindiği üzere dil gelişimini de desteklemektedir. Çocuklar son yıllarda ekran karşısında çok zaman geçirdikleri için dilsel gelişimlerinde gerilemeler dikkat çekmektedir. Hatta küçük yaş grubundaki çocuklarda geç konuşma (Keskindemirci&Gökçay, sy.30), gelişim çağındaki çocuklarda ise hem konuşma bozuklukları hem de kelime dağarcıklarında zayıflama, düzgün cümle kuramama gibi sorunlar görülmektedir. Ekranlardaki görsel ve işitsel bombardımana maruz kalmak beynin görsel ve işitsel bölümünü aşırı uyarırken, düşünme, karar verme, yaratıcılık, sosyal davranış, fiziksel ve ruhsal denge gibi alanları yöneten bölümleri az uyatarak bu alanlarda gelişim eksikliğine yol açmaktadır (Schmidt, 2022, sy.21). Canlı bir oyun ortamında ise çocuk, bir taraftan sözlü olarak ifade edilenleri anlamaya çalışırken diğer taraftan da kendini ifade etmek için gayret eder, böylece sözcük dağarcığı ve ifade gücü gelişir.

Sonuç olarak oyun, bireyi tüm gelişim alanlarında geliştiren ve değiştiren bir araçtır. Oyunun birey üzerindeki etkisi göz önüne alındığında eğitimcilerin eğitim yöntemleri arasında mutlaka yer alması gerekmektedir. Eğitimciler oyun ile yaparak yaşayarak daha etkin bir öğrenme ortamı sağlayabilirler.

Oyun Tekniği ile Yabancı Dil Öğretimi

Yabancı dil öğretiminde çok farklı yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. Ancak son zamanda yapılan araştırmalarda da görüldüğü üzere (Özcan&Dağbaşı, 2015, sy. 24) oyun tekniğinin birey üzerinde çok sağlıklı ve etkili olduğu bilinmektedir. Oyun, doğası gereği grupla oynandığı için öğrencilerin sürekli etkileşim halinde olmasını sağlar. Bu da yabancı dil öğretiminde sözlü ve yazılı iletişimle daha kalıcı ve faydalı öğrenmenin gerçekleşmesine yol açmaktadır. Çocuklar dil oyunlarını oynarken yeni öğrendikleri kelimeleri tekrar ederek pekiştirmekte, eşleştirme yapmakta, görsel nesneler ile bağlantı kurmakta aynı zamanda da eğlen-

mektedirler. Dil öğreniminde oyun tekniğini kullanımının faydalarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1- Oyunlar kullanılan dilin eğlenceli bir şekilde pratik yapılmasına imkan verir.
- 2- Öğrencilerin ilgisini çekmeyen konuları eğlenceli hale getirir efor harcamalarını sağlar.
- 3- Oyunlar anlamlı iletişim için ortam sağlar.
- 4- Oyunlar coşkuyu harekete geçirip, ciddi ve katı dil öğretim yöntemlerine çeşitlilik getirir.
- 5- Oyunlar dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi tüm becerileri içerir. (Özcan&Dağbaşı 2015, sy.27)

Dağbaşı (2007), yabancı dil öğretiminde oyun tekniğini sınıf ortamında uygulayarak bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmasında Arapça öğretiminde oyun tekniğinin kullanılmasında çok verim alındığını belirtmiştir. Dersin daha ilgi çekici hale geldiğini, öğrencilerin sınıf ortamında neşeli vakit geçirdiklerini, dersin kalıcılığını arttırdığını, öğrencilerin daha rahat hissederek derse katılımlarının arttığını ifade etmiştir.

Oyun tekniğinin yabancı dil öğretiminde faydalarını düşünerek, proje kapsamında oluşturduğumuz Güle Oynaya Arapça Oyun ve Drama sınıfında, öğrenciler ile oyun materyalleri tasarladık ve ürettik. Ürettiğimiz oyunlarla da sınıf içi oyunlar oynadık. Ortaokul ders müfredatına göre oynadığımız oyunlar ders konularımızı kapsamaktadır. Alfabeyi öğrenme amaçlı harf oyunları, harf birleştirme, sözcük bilgisini geliştirme, sözcük türetme, cümle kurma, sayıları ve saatleri pekiştirme, renkler, mevsimler, vücudun bölümlerini öğrenme konuları ile ilgili oyunlar tasarladık.

Karton Bardaklar ile Meslekleri Eşleştirme Oyunu

Etkinlikte üzerinde meslek isimlerinin yazılı olduğu karton bardaklar ve meslek resimleri kullanılmıştır. Öğrenciler iki gruba ayrılmış ve karton bardaklar ile resimleri eşleştirmeleri istenmiştir.

Evin Bölümleri ve Ailem'i Tanıtıyorum

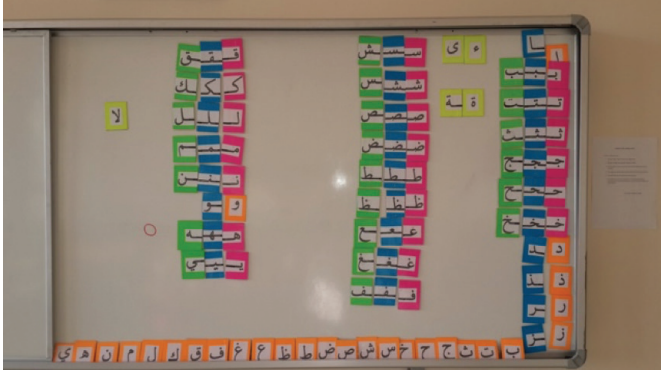
Etkinlikte öğrencilerden bir ev tasarımları, Arapça olarak evin bölümlerini ve aile bireylerini tanıtmaları istenmiştir.

Bitişik Zamirleri Kelimeye Ekleme Yarışması

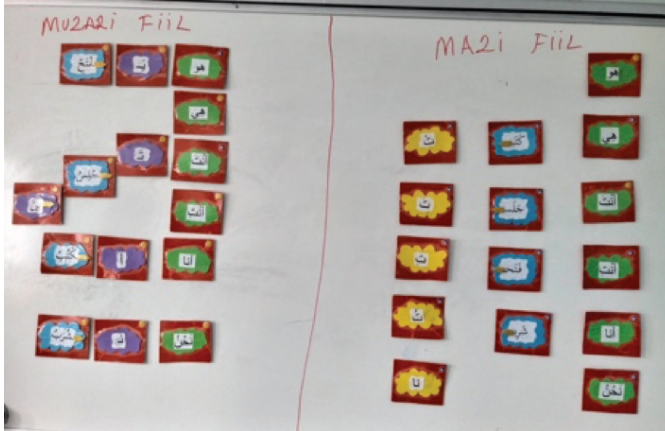
Etkinlikte öğrenciler iki gruba ayrılır. Öğretmen kelimeyi bitişik zamirli bir şekilde okur ve öğrencilerden bitişik zamir eklerinden doğru olanı seçmelerini ister. Öğrenci doğru kelimeyi bulduğunda grubuna puan kazandırır.

Harfler ve Harflerin Başta-Ortada-Sonda Hallerini Pekiştirme Etkinliği

Etkinlikte öğrenciler öğretmen ile beraber renkli kartonlara harflerin başta-ortada -sondaki hallerini yazarak materyali hazırlar. Öğretmen bir harfin başta, ortada veya sondaki halini söyler, öğrenciden doğru yere yerleştirmesini ister.

Mazi ve Muzari Fiiller ve Eklerini Pekiştirme Etkinliği

Etkinlikte öğretmen öğrenciye bir zamir söyler ve fiile eklemesini ister. Daha sonra o fiili öğrenci doğru telaffuzla okumaya çalışır. Aynı öğrenci arkadaşına başka bir zamir söyler ve fiile eklemesini ister. Zincirleme şekilde devam eden bu etkinlikle öğrencilerin zamirleri pekiştirmesi sağlanır.

Küpler ile Harf Birleştirme ve Kelime Oluşturma Oyunu

Etkinlikte öğrencilerden küplerin her bir yönüne harflerin başta, ortada ve sondaki hallerini ve boş kalan küplere de hareketleri yazması istenir. En az üç takım küp kullanılması gereklidir. Öğretmen, harfleri ayrı olarak yazılmış kelime listesi verir ve öğrencilerden küpleri kullanarak harfleri birleştirip kelimeler oluşturmalarını ister. Öğrenciler alıştırmayı yaptıktan sonra, gruplar arası yarışma düzenlenir.

Harf Baskısı ve Harf Kalıbı Etkinliği

Etkinlikte öğrencilerin harfleri tanıması için harf kalıbı ve harf baskılar ile resim yapmaları ya da tişört baskı çalışması yapmaları istenir.

Kelime Ekranı Etkinliği

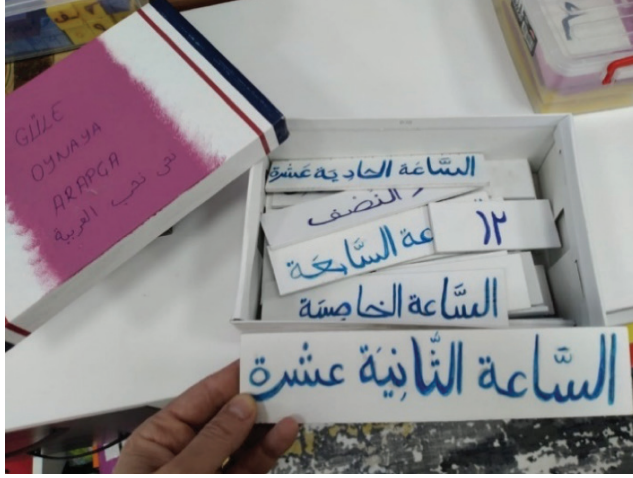
Etkinlikte öğrencilerle derste öğrenilen kelime ve kelimeye ait resimler kesilir. Tahta çubuklara yapıştırılır. Renkli kartonlardan iki bölümlü bir ekran oluşturulur. Öğrencilerden doğru resim ve kelimeyi eşleştirmesi istenir.

Pinpon Topu ile Renkler Oyunu

Etkinlikte karton bardaklar öğrenciler ile beraber boyanır. Bardaklar siyah bir fon kartonunun üstüne yapıştırılır. Öğrenciler renklerin Arapçasını öğrenene kadar bardakların üst kısmına renklerin Arapçası yazılır. Arkadaşlarına renk talimatlarını vermesi için bir öğrenci seçilir. Seçilen öğrenci rengin Arapçasını söyler, gruptaki öğrenci de pinpon topunu söylenen renkteki bardağa atmaya çalışır. Öğrenciler renkleri pekiştirdikten sonra gruplar arası yarışma yapılır.

Saatleri Öğreniyoruz Etkinliği

Etkinlikte öğrenciler ile birlikte saatlerin Arapçası yazılır. Tahtaya bir saat resmi çizilir. Öğretmen bir saat söyler ve seçilen öğrenciden uygun yere yazıyı yapıştırması istenir. Saatler pekiştirildikten sonra gruplar oluşturularak yarışma düzenlenir.

Ağaçlar ile Sayıları Öğreniyorum Etkinliği

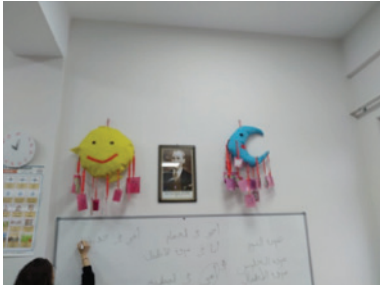
Etkinlikte öğrenciler ile beraber kartonların üstüne ağaç şekilleri boyanır. Sayılar ağaçların üstlerine delik açılarak gösterilir. Öğretmen Arapça sayıyı söyler ve öğrencilerden sayı adedince pamuklardan deliklere yerleştirmesi istenir.

Renkler Kutusu Oyunu

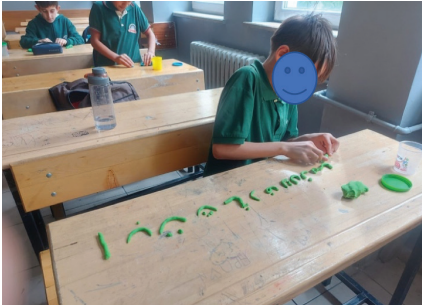
Etkinlikte öğrenciler ile beraber bir karton kutunun içine renkler boyanır. Kartondan kesilen kağıtların üzerine de renklerin Arapçası yazılır. Öğrenciler iki gruba ayrılır. Öğretmenin söylediği rengin üzerine renk kartonunu ilk koyan öğrenci oyunu kazanır.

Şemsi ve Kameri Harfler Oyun Etkinlikleri

Etkinlikte güneş şeklinde bir oyuncak şemsi harfler için, ay şeklinde bir oyuncak da kameri harfler için seçilir. Şemsi ve kameri harf oyuncakları için bir düğün töreni oyunu oynanır. Şemsi harfin grubunda olan öğrenciler söylenen harfleri güneş şeklindeki oyuncakın üzerine takarlar. Kameri harfin grubunda olan öğrenciler de söylenen kameri harfi ay şeklindeki oyuncakın üzerine takarlar. Öğrenciler de düğündeki akrabaları temsil ederler.

Oyun Hamuru ile Harfleri Öğrenme Etkinliği

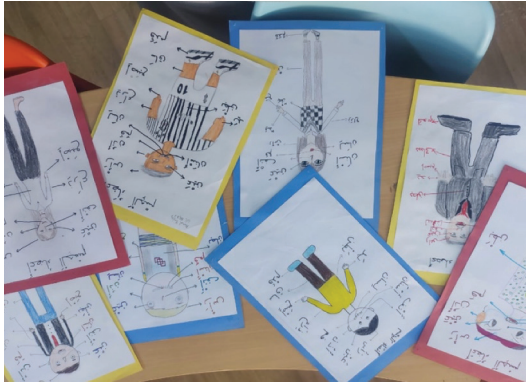

Etkinlikte Arapça harfleri yeni öğrenen öğrenciler oyun hamuru ile harfleri oluşturmaya çalışırlar.

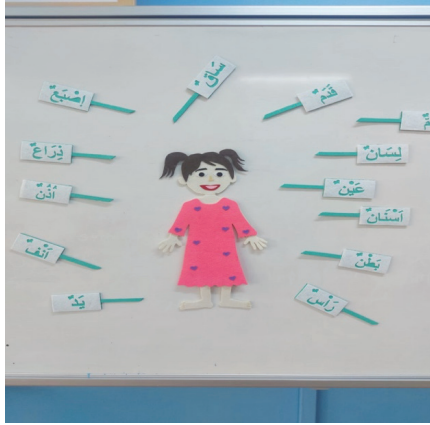
Vücutun Bölümleri Oyun Etkinlikleri

Etkinlikte bir oyuncak bebek, mandallar ve vücudun bölümleri yazılı kağıtlar öğrenciler ile beraber hazırlanır. Bir öğrenci seçilir. Seçilen öğrenci vücudun bir bölümünü söyler ve diğer öğrenci uygun yere mandalla yerleştirmeye çalışır.

Etkinlikte öğrenciler vücudun bölümlerini çizdikleri çizgi kahramanların üzerine yazarlar.

Etkinlikte keçeden yapılan, vücudun bölümleri maketine öğrenciler uygun ismi yerleştirmeye çalışır.

Kelime ve Resim Eşleştirme Yarışması

Etkinlikte keçeden hazırlanan ders müfredatı ile ilgili kelime ve resimler tah-taya karışık bir şekilde mknatısla tutturulur. Öğrenciler iki gruba ayrılır. Öğretme-nin söylediği kelimeyi uygun resim ile eşleştirmeleri istenir. En hızlı bitiren grup kazanır.

Keçeden Harfler ile Harf Birleştirme Yarışması

Etkinlikte öğrenciler iki gruba ayrılır. Öğretmen tahtaya kelimeleri harfleri ayrı bir şekilde yazar. Her bir gruptan öğrenciler gelerek, öğretmenin yazdığı kelimeyi oluşturmaya çalışırlar. Önce bitiren grup kazanır.

Drama:

Yabancı dil öğretiminde drama kullanımının İletişimci Yaklaşımla (1970) bir-likte başladığı söylenebilir. Eğitimin diğer alanlarındaki drama çalışmalarına 20. yy başlarında İngiltere’de başlanmıştır. (Özcan&Dağbaşı 2015, sy.50)

Drama iletişimsel dil öğretimi yaklaşımının parçası olan bir tekniktir. Yeni bir dil kuramı değildir. Drama tekniğinde, öğrencilerin hayal güçlerini harekete geçi-rerek, kendilerini başka birilerinin yerine koymaları, hayali ortamlarda ve durum-larda kendilerini düşünmeleri istenir. Böylece öğrenciler hangi durumlarda nasıl davranacaklarını öğrenirler ve iletişim kurma becerileri gelişir.

Bir yabancı dili öğrenme amaçlarının başında o dil aracılığı ile iletişim kur-mak gelir. Bunun için de yabancı dil öğretirken etkinliklerde öğrencilerin daha aktif hale getirilmesi önem arz eder. Bir yabancı dilin öğretiminde konuşma be-

cerisinin diğer becerilerden farklı bir yeri bulunmaktadır. Bir dili biliyor olmanın ölçütlerinden biri de o dili akıcı bir şekilde konuşabilmektir. Bu akıcı konuşmayı sağlayabilmek için öğrencilere farklı teknikler uygulamak gerekmektedir. Klasik yöntemler gramer bilgisini geliştirirken iletişimsel boyut eksik kalmaktadır. Drama yönteminin de yabancı dili konuşmada öğrenciye akıcı konuşma yetisi kazandıracağı düşünülmektedir. (Karadağ&Göçer 2018, sy. 433).

Drama sıradan tekniklerden farklı olarak, öğrencilerin farklı kimliklere bürünmelerini sağlayarak sosyal ve dilbilimsel gelişimlerini sağlar. Böylece öğrenci başka birinin kimliğinde hem rahat hareket eder hem de hedef dile ait konuşma becerisini geliştirir. Drama tekniği sayesinde günlük hayattaki durumları öğrencilerin sınıf ortamında tecrübe etmesi sağlanabilir. Adıgüzel (2017)’ye göre de drama doğrudan doğruya yaşamak olduğu için günlük hayatta yer alabilecek karşılıklı konuşmaların sınıf ortamında canlandırılması hem öğrencinin kelime hazinesini genişletirken hem de akıcı bir şekilde konuşabilmesi için katkılar sağlayacaktır. Öğrencinin öz güvenini artırıcı bir özelliği olması nedeniyle de kendini ifade etme becerisini geliştirir.

Proje kapsamında oluşturduğumuz Güle Oynaya Arapça Oyun ve Drama sınıfımızda, empati, hoşgörü, saygı ve sevgi gibi değerlerin öğretiminde drama tekniği kullanılmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin Arapça konuşma becerisini geliştiren drama etkinliklerine de yer verilmektedir.

Evdeki Eşyalar Pantomim Etkinliği,

Drama etkinliğinde öğrencilerden eşyaları canlandırmaları istenir. Diğer öğrenciler de bu eşyanın Arapçasını tahmin etmeye çalışır.

Parmak Kuklası Drama Etkinliği

Etkinlikte öğrenciler çoraptan yaptıkları kuklalar ile ders müfredatında öğrendikleri diyalogları canlandırırlar. Aynı zamanda kedilerin dünyasını ve kedilerin kendi aralarındaki konuşmaları hayal ederek bir canlandırma yaparlar.

Etiketleme Drama Etkinliği

Drama etkinliğinde öğrencilerden toplumda yadırgadıkları bazı kişi karakterleri sorulur ve bunlar tahtaya yazılır. Daha sonra öğretmen öğrencilerin sırtına

yadırgadıkları karakter isimlerini yapıştırır. Diğer öğrenciler, kişilere etiketlenen karakterlerdeki gibi davranır ve etiketlenen kişi de kendi etiketini tahmin etmeye çalışır. Böylece öğrencilere insanları olduğu gibi kabul etmenin önemi ve etiketlemenin iyi bir şey olmadığı öğretilir.

Sınıf İçi Etkinliklerin Konuşma Becerisine Etkisi:

Demir (2009) çalışmasında, etkinlik temelli Arapça öğretimini iki bölümde incelemiştir. Birincisi konu temelli etkinlikler, ikincisi görev temelli etkinliklerdir. Konu temelli etkinlikler; belli bir konu hakkında olmalıdır ve dilsel kalıplardan yararlanır. Grup halinde ya da bütün sınıfla beraber uygulanabilir.

Görev temelli etkinliklerde; öğrenciler kendilerinden istenen davranışları yerine getirirler. Bu görevleri yerine getirirken arkadaşlarıyla iletişim kurmak durumundadırlar. Görev temelli etkinliklerde, öğrencilerin tamamı aktif öğrenme ortamının içinde göreve ulaşmak ve hedeflerini gerçekleştirmek için ikinci dili kendi aralarında konuşma ihtiyacı hissedeceklerdir. Bu görevler; problem çözme, karar alma, rol oynama, benzetim, tartışma ve proje gibi görevlerden oluşmaktadır. Öğretmenin rolü gözlem yapmaktır. Öğrenci merkezli etkinliklerdir. Görevde ne yapmaları gerektiği önceden öğrenciye açıklanır. Bu da öğrencinin motive olmasını sağlar. Konu ile ilgili kelime ve kalıplar öğrencilere anlatılır. Öğrencilerin görevi planlamaları için zaman verilir. Görev öğrencilerin sunumu veya raporları ile sonlanır.

Proje kapsamında oluşturduğumuz Güle Oynaya Arapça Oyun ve Drama Sınıfımızda, ders müfredatına uygun olarak etkinlik odaklı çalışmalar yapılmaktadır. Etkinlikler öğrenci seviyesine uygun olarak önceden planlanmakta ve uygulanmaktadır.

“Lokantada Müşteri ve Garson” Canlandırması

Etkinlikte öğrenciler bir lokanta ortamı oluştururlar. Önce müşteriler ve garson arasında geçen bir diyalog çalışılır. Daha sonra öğrenciler doğaçlama olarak bu diyalogu canlandırırlar.

Kulaktan Kulağa Oyunu

Etkinlikte öğrenciler, dersin sonunda öğrendikleri yeni kelimeleri pekiştirmek için kulaktan kulağa oyunu oynarlar.

Öğretmen ve Veli Telefon Görüşmesi Canlandırması

Etkinlikte öğrenciler sınıfta bir ev ortamı ve bir de sınıf ortamı sahnesi hazırlarlar. Veli ve ebeveynler arasında geçen bir telefon konuşması diyalogunu, içine komedi katarak doğaçlama bir şekilde canlandırırlar.

Etkinlikte öğrencilerin bir öğretmen ve bir baba arasında geçen telefon görüşmesini canlandırması

Sonuçlar

İmam Hatip Liseleri ve Ortaokullarında yapılan gözlemler sonucunda, öğrencilerin Arapça dersine karşı ön yargılı oldukları, Arapça dersinin zor olduğu ve öğrenemeyeceklerini düşündükleri bu nedenle de motivasyon ve ders başarılarının düşük olduğu gözlenmiştir.

Yabancı dilin öğretiminde farklı yöntemler kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden hangisinin daha etkili olduğu hala denenmekte ve araştırılmaktadır. Ancak şu bir gerçektir ki; son zamanlarda uygulanan en etkili teknikler arasında öğrencinin yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlayan; oyun, drama, rol yapma, canlandırma teknikleri gelmektedir. Bu tekniklerin hepsi etkinlik temelli yaklaşımın içine girmektedir. Özellikle derse karşı olumsuz tutum geliştirilen durumlarda öğrencinin dikkatini çekmek, ders için neşeli bir ortam oluşturmak, dersi monotonluktan kurtarmak ve böylece Arapça dersine karşı öğrencinin olumlu tutum geliştirmesini sağlamak için bu tekniklerin en etkili teknikler olduğu yapılan araştırma ve uygulamalarda gözlenmiştir.

Ayrıca her öğrencinin farklı birer birey olduğu, farklı mizaçlara sahip olduğu da düşünülürse, bir yabancı dil eğitimcisinin farklı yöntem ve tekniklerle dersi süslemesinin gerekliliği tartışılmaz. Özellikle de son yıllarda çocuklarda dijital bağımlılık nedeniyle artan dikkat dağınıklığı sorunun da çözümü için yenilikçi tekniklere ihtiyaç artmaktadır.

Ayrıca oyunlar, oyunun talimatlarını ve kurallarını dinlemek veya okumak, bir öğretmenden ve birbirlerinden açıklama istemek, diğer öğrencilerle etkileşim kurmak zorunda kalmaları yoluyla öğrencilere zengin bir dil kullanım deneyimi sağlayabilir. Bu dil, oyun tarafından tamamen bağlamsallaştırılır ve sadece anlatmak yerine oyunu gerçekten oynayarak ve diğerlerini oynarken gözlemleyerek anlaşılır hale getirir. Öğrenciler genellikle oynama ve kazanma arzularıyla dili anlamaya ve kullanmaya motive olurlar ve doğal olarak olumlu tutuma sahip olurlar ve kendilerini rahat hissederler. Öğrencilerin oyunda deneyimledikleri dil dikkat çekici ve anlamlıdır ve birçok kez farklı şekillerde tekrarlanır. (Brian,Tomlin son&Mashura,Hitomi, 2009, sy.650)

Güle Oynaya Arapça Projesi ile oluşturulan Arapça Oyun ve Drama sınıfında yapılan etkinlikler sonucunda;

Öğrencilerin kendilerini özel olarak dizayn edilmiş bir dil sınıfında daha mutlu ve rahat hissettikleri, görsel dikkat çekici hedef dile ait kelime, cümle ve resimler ile süslenen bir sınıf ortamının dil öğrenimi için ne kadar ilgi çekici olduğu,

- 1- Derse daha aktif katılım sağladıkları,
- 2- Arapça dersine karşı motivasyonlarının arttığı,
- 3- Derslerin daha neşeli ve keyifli bir hale geldiği,

4- Öğrenci merkezli bir eğitim ortamının oluştuğu,

Bireylerin öğrenme farklılıklarına göre farklı tekniklerin kullanılmasının derse karşı ilgiyi arttırdığı. Örneğin: Resim çizmeyi seven bir öğrencinin, Arapça kelimeleri resim çizerek ve çizdiği resmin üzerinde göstererek öğrenmesi; top oynamayı seven bir erkek öğrencinin, top oynayarak düzenlenen Arapça konuşma etkinliklerinden daha fazla hoşlanması vb.

Alanında uzman olan akademisyenlerden alınan destek ve seminerlerin, fikir alışverişlerinin, eğitimcilerin kendi gelişimi açısından ne kadar önemli olduğu,

Yabancı dil öğretmenlerinin ve bütün eğitimcilerin öğrencileri gözlemleyerek, onların ihtiyaçlarını tespit ederek kendilerini geliştirmeleri gerektiğinin önemi,

Öğrencinin akademik başarısının artmasının başta öğrencinin duyuşsal özelliklerinin gelişmesine bağlı olduğu, öğrencilerin sevgi, saygı, paylaşma, kendini başkasının yerine koyma vb. duygularını harekete geçirecek ve geliştirecek bir öğretim sisteminin planlanmasının, eğitimcilerin özellikle üzerinde durması gerekli bir durum olduğu ortaya çıkmıştır.

Kaynakça

- ADIGÜZEL, Ö. (2017). Eğitimde Yaratıcı Drama (10. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- DAGBAŞI, Gürkan (2007). Oyun Tekniği ve Arapça Öğretiminde Kullanımı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- DAGBAŞI, Gürkan&ÖZCAN, Dr. Murat (2015). Oyunlarla ve Etkinliklerle Arapça Öğretimi. Akdem Yayınları.
- DEMİR, Murat (2009). İmam Hatip Liselerinde Arapça Konuşma Öğretimine Etkinlik Temelli Bir Yaklaşım. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- HANNAH, Ryan. (2013) The Effect of Classroom Environment on Student Learning, Western Michigan University. https://scholarworks.wmich.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3380&context=honors_theses
- KARADAĞ, Bilal, F. & GÖÇER A. (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Drama Yönteminin Akıcı Konuşma Üzerindeki Rolü. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi. Cilt 7, Sayı 1. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/443379>
- KESKİNDEMİRCİ, Gonca&GÖKÇAY, Gülbin.(2020). Dil Gelişimi Gecikmiş Olan Çocuklarda Ekran Maruziyeti: Ön Çalışma Sonuçları. İstanbul Tıp Fakültesi Dergisi. İstanbul Üniversitesi Yayınevi.
- SCHMIDT, Meltem KÜSKÜ. (2020) Ekran Çocukları. Remzi Kitabevi
- TOMLINSON, Brian&MASUHARA, Hitomi. (2009). Playing to Learn: A Review of Physical Games in Second Language Acquisition. Simulation&Gaming Volume 40 Number 5 October 2009. (Sy. 650)